

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

DIREKTORAT ZA UPRAVNE POSLOVE, DRŽAVLJANSTVO I STRANCE

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA VRŠENJE NADZORA NAD
SPROVOĐENJEM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ
UKRAJINE**

Maj 2024. godine

I Uvod

Vlada Crne Gore je, shodno članu 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/2017 i 3/2019), u cilju rješavanja statusa lica iz Ukrajine koja su, krajem februara 2022. godine, usljed ukrajinske krize, zatražila privremenu zaštitu u Crnoj Gori, na sjednici održanoj 10. marta 2022. godine, donijela Odluku o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/22 od 11.marta 2022. godine).

Navedenom Odlukom odobrena je privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Imajući u vidu da je rok po prethodno donešenoj Odluci istekao 10. marta 2023. godine, a s obzirom na prilike da oružani sukobi u Ukrajini još uvijek traju i da se, iz tih razloga, lica kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, nisu mogla vratiti u Ukrajinu, kao i da se lica koja zakonito borave u Crnoj Gori po osnovu odobrenog privremenog boravka u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18, 3/19 i 86/22), koja nemaju mogućnost daljeg produženja ovog boravka, ne mogu vratiti u Ukrajinu, to je saglasno članu 93 stav 3 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca predloženo da se privremena zaštita produži za još godinu, po kojem osnovu je donešena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 19/23). Tako da je privremena zaštita licima iz Ukrajine produžena do 11. marta 2024. godine, nakon čega je u kontekstu činjenice da je Savjet Evropske unije 19. oktobra 2023. godine, zvanično donio Odluku o produženju privremene zaštite (EU)2023/2409, uvedene ranijom Odlukom (EU) 2022/382, do 4. marta 2025. godine i imajući u vidu da se Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore, na svakodnevnom nivou, podnose zahtjevi za odobrenje privremene zaštite od strane lica iz Ukrajine koja i dalje pristižu u Crnu Goru, iz ratom zahvaćene Ukrajine, Vlada Crne Gore donijela Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 20/24), u smislu da se licima iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u periodu od 11. marta 2023. godine do 11. marta 2024. godine produžava privremena zaštita do 11. marta 2025. godine, ako nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Članom 4 stav 1 Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisano je da radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo, koje čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja. Stavom 2 istog člana propisano je da Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim Krstom Crne Gore, dok je stavom 3 istog člana propisano da Koordinaciono tijelo informiše o svom radu Vladu Crne Gore najmanje jednom u tri mjeseca.

Shodno navedenom Vlada Crne Gore je, na sjednici od, 31. marta 2022. godine, donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ 36/22 od 06.04.2022. godine).

Zadaci Koordinacionog tijela su definisani članom 4 Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i obavezuje isto da:

- prati i koordinira aktivnosti i mjere koje preduzimaju nadležni organi i institucije u cilju sprovođenja Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, odnosno radi ostvarivanja prava lica iz Ukrajine na smještaj, zdravstvenu zaštitu, osnovno i srednje obrazovanje, informacije o pravima i obavezama, rad, spajanje porodice, isprave i pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;

- saraduje sa međunarodnim organizacijama koje se bave pravima izbjeglica i migranata i Crvenim krstom Crne Gore;
- preduzima aktivnosti radi revidiranja Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata i
- preduzima i druge aktivnosti od značaja za sprovođenje Odluke.

Shodno definisanoj zakonskoj obavezi da informiše Vladu Crne Gore o svom radu Koordinaciono tijelo je do sada sačinilo izvještaj o radu za 2022. godinu koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-8197/2 od 12. januara 2023. godine, nakon čega je usledio izvještaj o radu iz marta 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-040/23-1561/2 od 13. aprila 2023. godine, izvještaj o radu iz jula 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-077/23-3481/2 od 3. avgusta 2023. godine i izvještaj o radu iz decembra 2023. godine, koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-132/23-3127/2 od 11. januara 2024. godine. Obaveza izvještavanja Vlade Crne Gore potvrđena je i Zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-070/24-2564/2 od 17. maja 2024. godine, sa sjednice od 17. maja 2024. godine, na kojoj je Vlada donijela Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i kojim se Koordinaciono tijelo zadužuje da, u maju 2024. godine dostavi Vladi Crne Gore Izvještaj o radu.

Imajući u vidu prethodno navedene zakonske obaveze sačinjen je predmetni izvještaj.

II Preduzete aktivnosti Koordinacionog tijela za period januar –maj 2024. godine

Koordinaciono tijelo je, u proteklom periodu, vršilo nadzor nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, posebno prateći priliv lica iz Ukrajine u Crnu Goru, usljed ukrajinske krize sa akcentom na praćenje ulazaka i izlazaka lica iz Ukrajine u Crnu Goru, broj podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite i broj podnešenih zahtjeva za produženje privremene zaštite, o čemu su prikupljeni statistički podaci koji su sastavni dio ovog izvještaja.

Članovi Koordinacionog tijela koji predstavljaju Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance - Odsjek za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom izradili su tekst Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 20/24), nad čijim sprovođenjem Koordinaciono tijelo aktivno vrši nadzor. Članovi Koordinacionog tijela su izradili i Predlog odluke o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, za čim se ukazala potreba budući da je došlo do prestanka radnog angažmana pojedinih članova Koordinacionog tijela na radnim mjestima na osnovu kojih su određeni za članstvo u Koordinacionom tijelu i da je shodno članu 2 stav 1 tačka 7 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 98/23 i 102/23), naziv Ministarstva prosvjete izmjenjen u naziv Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, kao i da je smanjen broj predloženih članova Koordinacionog tijela – predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova. Zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-070/24-2564/2 od 17. maja 2024. godine, donešena je Odluka o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine.

Članovi Koordinacionog tijela, takođe predstavnici Direktorata za upravne poslove, državljanstvo i strance su izradili Predlog zakona o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, koji se nalazi u proceduri donošenja. Naime, kako je jedan broj raseljenih lica iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori iscrpio zakonske mogućnosti produženja privremene zaštite u trajanju od dvije godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je iniciralo hitno donošenje Zakona o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca.

Izmjene se vrše u dijelu koji se odnosi na produženje privremene zaštite u skladu sa odlukama Savjeta Evropske unije, a sve u cilju postizanja EU standarda u oblasti međunarodne zaštite.

Predloženim izmjenama Zakona pomoglo bi se i sprječavanje preopterećenosti sistema međunarodne zaštite u Crnoj Gori koja bi nastala usljed znatnog povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu od strane lica iz Ukrajine, ukoliko ne bi postojala zakonska mogućnost produženja privremene zaštite. Izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, pravni okvir u oblasti privremene zaštite u Crnoj Gori biće unaprijeđen i u velikoj mjeri usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije.

U cilju bližeg zakonskog uređenja ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu koje se odnosi na zdravstvenu zaštitu lica koja traže međunarodnu zaštitu definisanog članom 66 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/2017 i 3/2019), jer stranci pod privremenom zaštitom imaju pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu shodno članu 105 Zakona i prava na zdravstvenu zaštitu stranaca pod privremenom zaštitom definisanog članom 99 Zakona, u martu i aprilu 2024. godine, održano je više konsultativnih saštanaka članova Koordinacionog tijela koji predstavljaju Direktorat za upravne poslove državljanstvo i strance (predsjednik Koordinacionog tijela i predstavnici Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu) s jedne strane i predstavnika Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore koji takođe imaju svoje predstavnike u Koordinacionom tijelu sa druge strane, imajući u vidu primarnost značaja zdravstvene zaštite lica koja pristižu iz ratom zahvaćene Ukrajine.

Polazeći od još jednog važnog zakonskog prava stranca pod privremenom zaštitom na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život shodno članu 98 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca i polazeći od Zaključaka Vlade Crne Gore broj 04-1910/2 od 31.marta 2022. godine, kojim je odobreno preusmjeravanje novčanih sredstava sa potrošačke jedinice Ministarstva finansija na potrošačku jedinicu Ministarstvo unutrašnjih poslova i koji obavezuju Ministarstvo unutrašnjih poslova da nakon odobrenja preusmjeravanja sredstava, u hitnoj proceduri obezbijedi potrebne smještajne kapacitete za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom i Zaključaka broj 07-011/23-322/2 od 02. februara 2023. godine koji tu obavezu potvrđuju, članovi Koordinacionog tijela koji predstavljaju Direktorat za upravne poslove državljanstvo i strance i članica Koordinacionog tijela koja predstavlja Direktorat za finansijsko kadrovske i materijalne poslove Ministarstva unutrašnjih poslova uz konsultacije sa članicom Koordinacionog tijela koja predstavlja Ministarstvo finansija su, u cilju ispunjavanja utvrđene zakonske obaveze, sproveli u hitnoj proceduri postupak prikupljanja najpovoljnijih ponuda i kroz postupak javne nabavke omogućili kontinuitet u ostvarivanju prava na smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život kroz Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/24-12538/1 od 07.03.2024. godine zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova s jedne strane i izvršioca usluga smještaja „Sato“ d.o.o. Bar sa druge strane.

Prethodno su u 2022. godini, po predmetnim Zaključcima Vlade Crne Gore zaključeni ugovori o javnim nabavkama i to: Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34464/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca „Sato“ d.o.o Bar, čiji je predmet bila nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Sato“ u Sutormoru-Baru i Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34463/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca usluga „Društvo za proizvodnju, informatiku, trgovinu i usluge „COMP-COMERC“ D.O.O. Nikšić, čiji je predmet bila nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Onogošt“ u Nikšiću. Navedeni ugovori su bili zaključeni sa rokom važnosti do 10. marta 2023. godine.

U 2023. godini, u cilju kontinuiranog ostvarivanja prava na smještaj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, a koja ispunjavaju zakonom propisane uslove, zaključeni su Ugovor o javnoj nabavci sa ranijim izvršiocom usluga smještaja za lica pod privremenom zaštitom „SATO“ D.O.O.sa sjedištem u Baru, 01 broj 426/23-13283/1 od 7.3.2023. godine i Ugovor o javnoj nabavci sa izvršiocom usluga smještaja „MM SYSTEMS“ D.O.O sa sjedištem u Beranama, 01 broj 426/23-13282/1 od 7.3.2023. godine. Predmetni ugovori su zaključeni na period od 11.03.2023. godine do 11.03.2024. godine, a nastavak pružanja prava na smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život omogućen je kroz zaključenje Ugovora o javnoj nabavci 01 broj 426/24-12538/1 od 07.03.2024. godine i u narednom periodu i

trenutno to pravo ostvaruje 98 lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, u smještajnim kapacitetima hotela „Sato“ u Sutomoru.

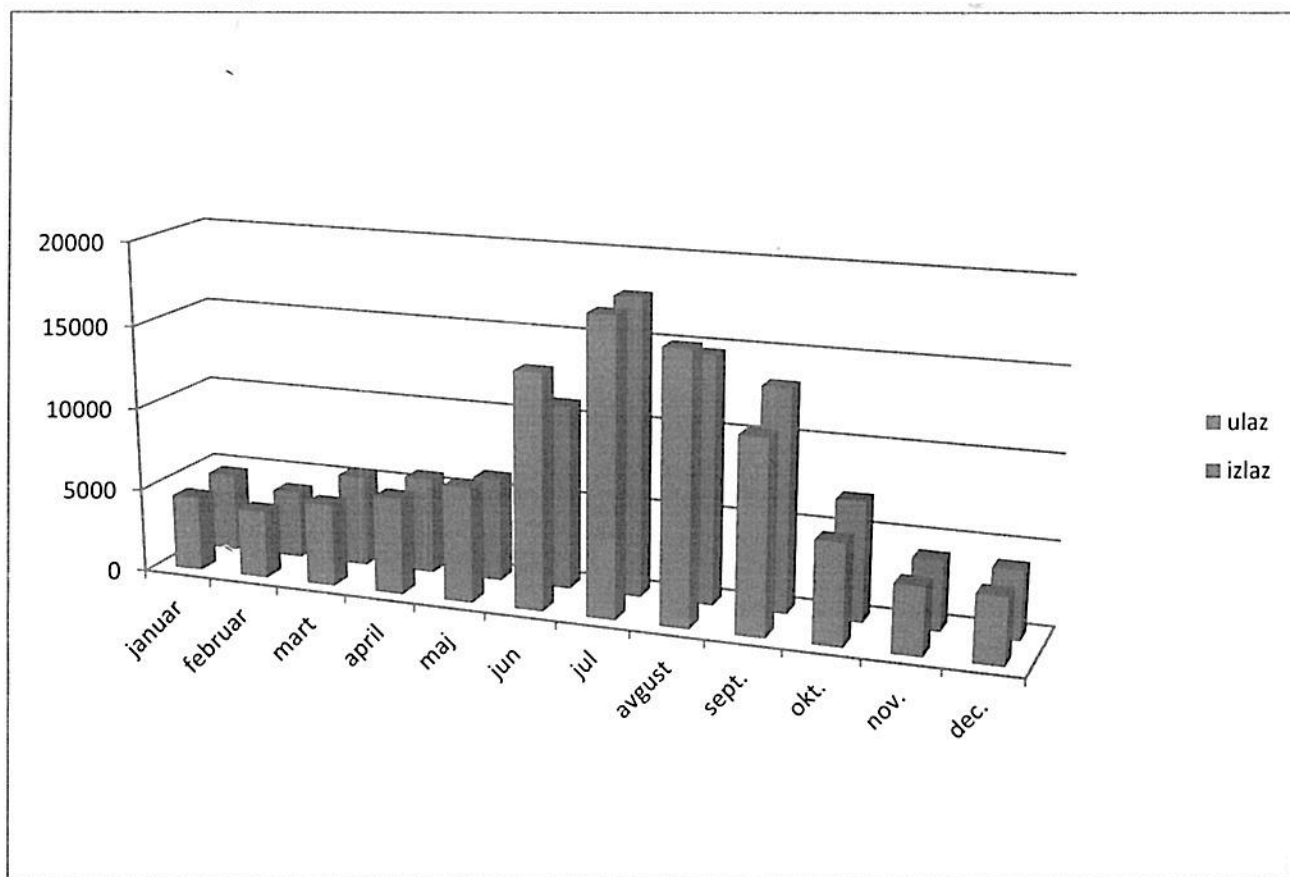
Smještajni kapaciteti koje je obezbjedilo Ministarstvo unutrašnjih poslova nalaze se u naseljenom mjestu, gdje je dostupan javni prevoz, zdravstvene ustanove na primarnom i sekundarnom nivou (dom zdravlja i opšta bolnica) i javne obrazovne ustanove za osnovno i srednje obrazovanje, smještenim licima se obezbjeđuju tri obroka, od kojih jedan topli, za djecu i četvrti obrok - užina, usluge održavanja higijene i usluge vešeraja, za djecu školskog uzrasta obezbjeđene su i adekvatne prostorije za učenje, koje imaju dostupan WI-FI, kako bi djeca iz Ukrajine koja prate nastavu na maternjem - ukrajinskom jeziku, mogla da prate online nastavu.

Od prvog priliva lica iz Ukrajine u Crnu Goru koja su zbog posljedica ukrajinske krize, zatražila privremenu zaštitu u Crnoj Gori, smještaj i osnovna sredstva za život zatražilo je 159 lica, od kojih je 27 lica bilo smješteno u smještajnim kapacitetima Centra za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu u Spuzi u sklopu Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, dok je od početka ostvarivanja prava na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život lica iz Ukrajine za 132 lica obezbjeđen smještaj u kapacitetima koje je Ministarstvo unutrašnjih poslova obezbjedilo kroz javne nabavke zaključivanjem ugovora o javnim nabavkama sa izvršiocima usluga smještaja.

Koordinaciono tijelo je iniciralo da Služba za informacione tehnologije Ministarstva unutrašnjih poslova odnosno član Koordinacionog tijela koji je predstavlja, u skladu sa prethodno dobijenim mišljenjem Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama ovog ministarstva dostavi podatke o licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, Poreskoj upravi kako bi Koordinacionom tijelu dostavljali statističke podatke o broju lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom koja ostvaruju pravo na rad, definisano članom 102 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, posredstvom Ministarstva rada i socijalnog staranja koje takođe ima svog predstavnika u Koordinacionom tijelu. Potrebni podaci su aktom od 17 .04 2024. godine, upućeni Poreskoj upravi na dalju obradu u cilju dobijanja statističkih podataka o ostvarenosti prava na rad, koji će biti prezentovani u nekom od narednih izvještaja i odnosiće se na prvu polovinu 2024. godine. Koordinaciono tijelo će, u narednom periodu, sakupiti podatke od Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija o broju djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori koja su u tekućoj školskoj 2023/2024 godini završila razred u osnovnoškolskom/srednješkolskom obrazovanju i o broju djece upisane u osnovne / srednje škole, u predstojećoj školskoj 2024/2025 godini.

Praćenjem statistike ostvarenih ulazaka i izlazaka u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore državljana Ukrajine, u periodu od 01. januara do 31. decembra 2023. godine, registrovan je najveći priliv lica iz Ukrajine, tokom ljetnjih mjeseci -jun, jul i avgust. (Slika broj 1).

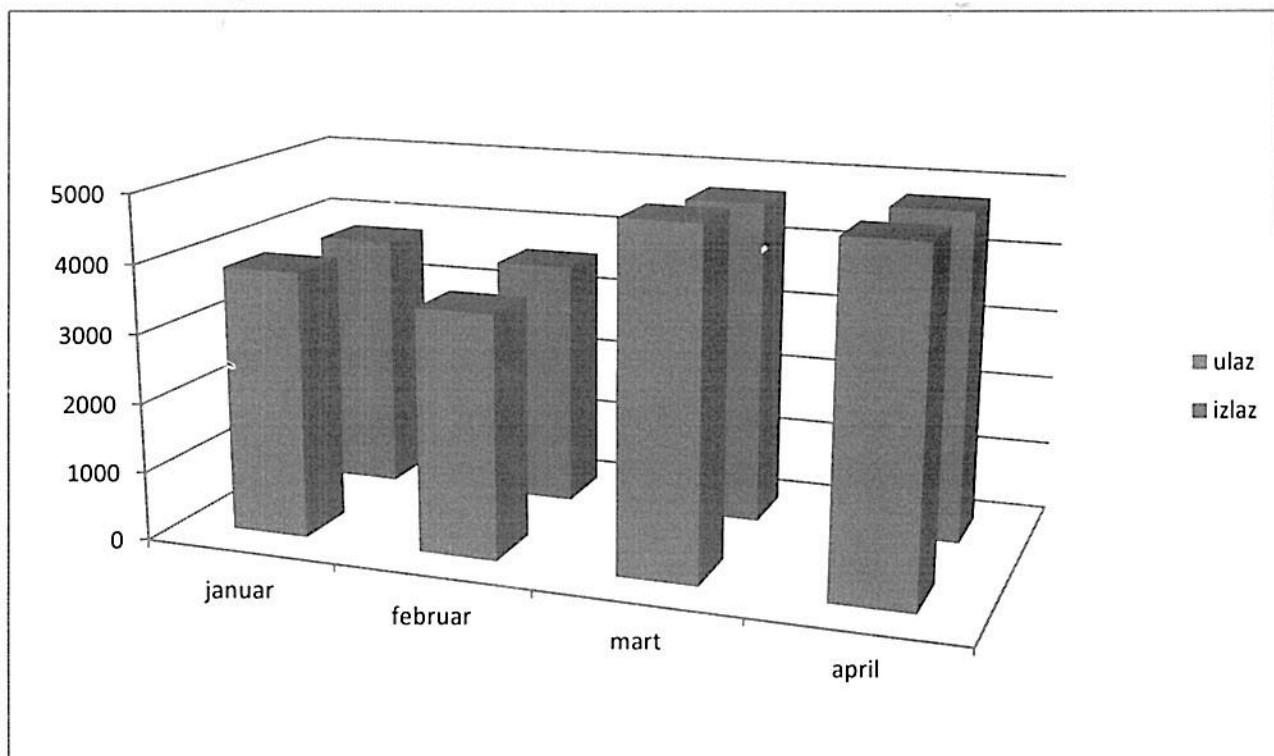
Državljeni Ukrajine –januar-decembar 2023													
MJESEC	Jan.	Febr.	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avg.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	UKUPNO
Ulaz	4.449	4.029	4.903	5.750	6.829	13.981	17.587	16.022	11.425	5.959	3.995	3.942	98.871
Izlaz	4.682	4.027	5.421	5.728	6.142	11.025	17.708	14.724	13.209	7.042	4.115	4.037	97.860

Slika broj 1- Statistički podaci-broj ulazaka i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine u periodu januar-decembar 2023. godine

U periodu januar-april 2024. godine, statistika ukazuje da je broj ulazaka u Crnu Goru i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine neznatno manji u odnosu na isti period 2023. godine (Slika br.2)

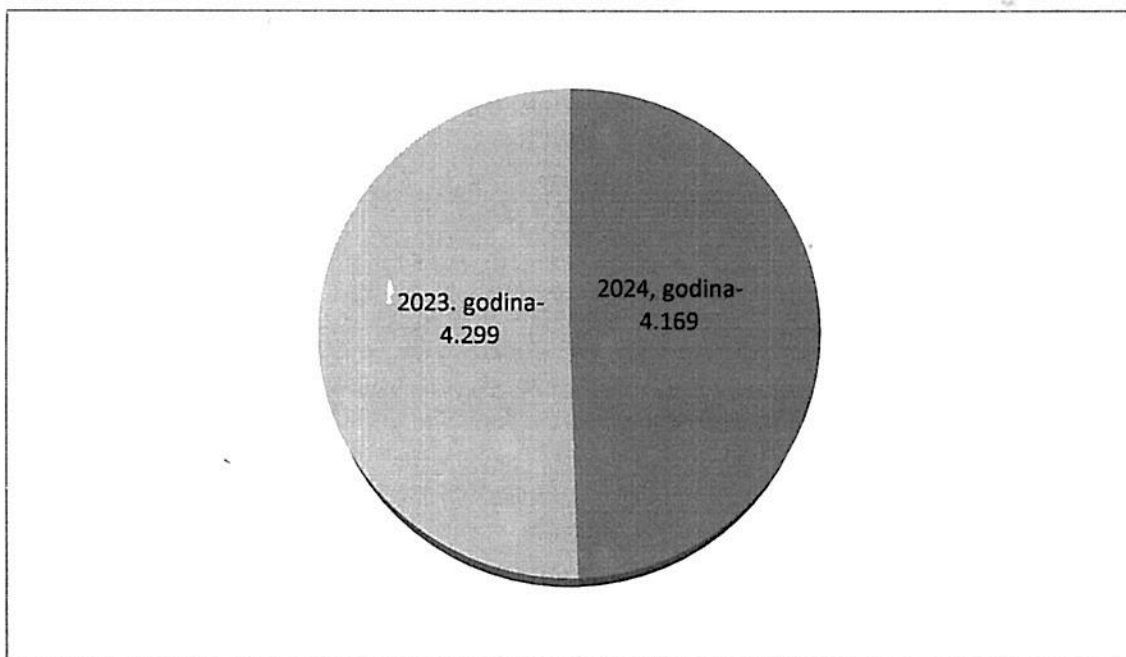
Državljeni Ukrajine –januar-april 2024					
MJESEC	Januar	Februar	Mart	April	UKUPNO
Ulaz	3.862	3.503	4.937	4.881	17.183
Izlaz	3.764	3.572	4.707	4.772	16.815

Slika broj 2- Statistički podaci-broj ulazaka i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine u periodu januar-april 2024. godine

Polazeći od broja podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite broj zahtjeva podnešenih u periodu januar-april 2024. godine je u prva tri mjeseca bio manji u odnosu na broj podnešenih zahtjeva u istom periodu prošle godine, dok je u aprilu broj podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite bio veći u odnosu na isti mjesec prošle godine. (Slika broj 3)

Broj podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite januar-april 2024. godina					
MJESEC	Janar	Februar	Mart	April	UKUPNO
	145	132	225	257	759
Broj podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite januar-april 2023. godina					
MJESEC	Januar	Februar	Mart	April	UKUPNO
	228	156	277	247	910

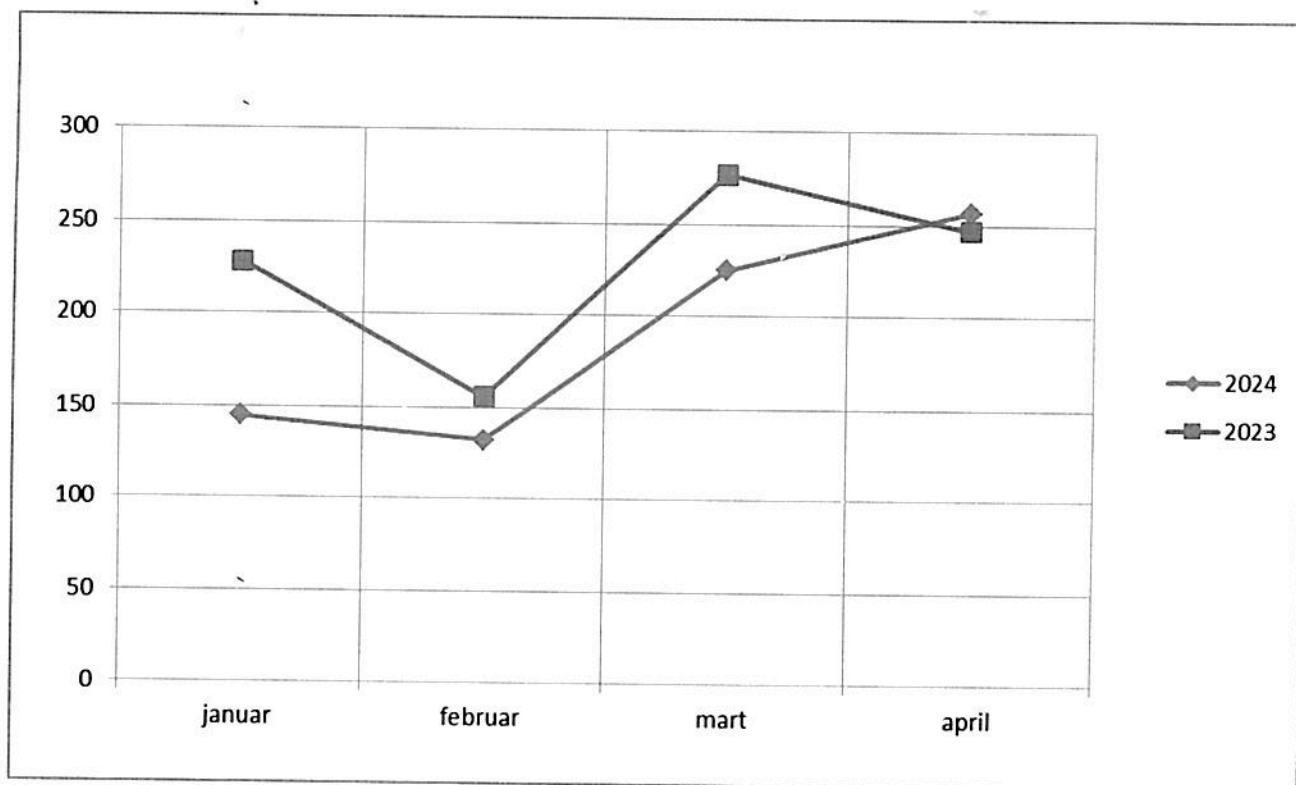
Slika broj 4. Broj odobrenih zahtjeva za produženjem privremene zaštite u 2024. godine i tokom 2023. godine

U toku 2022. godine, shodno članu 103 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, a u vezi člana 7 istog zakona, odobrena je privremena zaštita po osnovu spajanja porodice za 13 lica državljana trećih zemalja, od kojih 12 lica državljana Ruske Federacije i za 1 lice koje je državljanin Moldavije, čiji su članovi porodice državljanin Ukrajine sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori. Prvo odobrenje privremene zaštite po osnovu spajanja porodice ostvareno je u avgustu 2022. godine kada su odobrena 2 takva zahtjeva, zatim u septembru i u oktobru takođe po 2, u novembru 1 zahtjev i u decembru 6 zahtjeva.

Od 01. januara do 31. decembra 2023. godine, po istom zakonskom osnovu, odobrena je privremena zaštita za 86 državljana trećih zemalja, od kojih su 76 državljanin Ruske Federacije, 6 državljanin Moldavije, 1 državljanin Kazahstana, 1 državljanin Indije, 1 državljanin Bjelorusije i 1 državljanin Čilea.

U periodu od 01. januara zaključno sa 30. aprilom 2024. godine, po osnovu spajanja porodice, odobreno je 12 zahtjeva za odobrenje privremene zaštite i to 11 zahtjeva koji se odnose na državljane Ruske Federacije i 1 zahtjev koji se odnosi na državljanina Izraela.

Ukupan broj lica kojima je odobrena privremena zaštita po osnovu spajanja sa članovima porodice koji su ostvarili prethodno status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, od početka ukrajinske krize, tačnije od stupanja na snagu Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine 11.03.2022. godine do 01. maja 2024. godine po godinama je u 2022. godina -13, 2023. godina – 86 i prva četiri mjeseca 2024. godine – 12 zahtjeva (Slika broj 5).

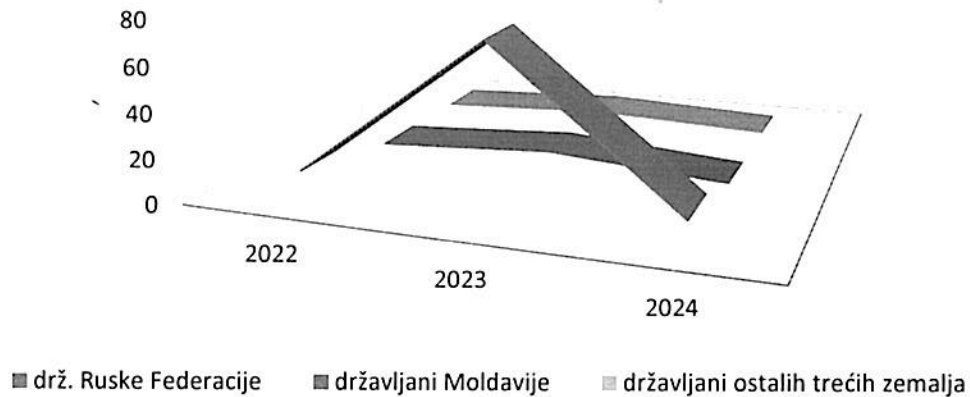
Slika broj 3. Kriva koja pokazuje razliku u broju podnešenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite za isti period u 2024 godini i u 2023. godini

Privremena zaštita lica iz Ukrajine je, u 2023 godini, shodno stavu 2 člana 93 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kojim je propisano da po isteku vremena od jedne godine, privremena zaštita može se produžavati na šest mjeseci, a najduže do jedne godine, donošenjem Odluke o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Službeni list CG“, broj 19/23), produžena na još godinu i to, u periodu od 11. marta 2023. godine do 11. marta 2024. godine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je, prateći aktuelnu situaciju konstatovalo da je i u 2024. godini prisutan priliv lica iz Ukrajine u Crnu Goru, te da je, u područnim jedinicama i filijalama Direktorata za upravne poslove državljanstvo i strance iskazana u velikoj mjeri zainteresovanost lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom za produženje iste, usljed nemogućnosti da se vrate u Ukrajinu zahvaćenu ratom, a u kontekstu činjenice da je Savjet Evropske unije 19. oktobra 2023. godine, zvanično donio Odluku o produženju privremene zaštite (EU)2023/2409, uvedene ranijom Odlukom (EU) 2022/382, do 4. marta 2025. godine, iniciralo donošenje Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, u smislu da se licima iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u periodu od 11. marta 2023. godine do 11. marta 2024. godine produžava privremena zaštita do 11. marta 2025. godište, ako nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Komparacijom broja produženih privremenih zaštita licima iz Ukrajine konstatovano je, da je u 2024. godini od dana stupanja na snagu Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Službeni list CG“, broj 20/24), 08. marta 2024. godine, do 01. maja 2024. godine, broj odobrenih zahtjeva za produženjem privremene zaštite iznosio 4.169, dok je tokom čitave 2023. godine taj broj iznosio 4.299 (pasiviziranih zahtjeva 6), što ukazuje da je u 2024. godini, za period kraći od dva mjeseca broj odobrenih zahtjeva za produženjem privremene zaštite sustigao broj odobrenih zahtjeva za produženjem privremene zaštite u 2023. godini. (Slika broj 4)

Broj odobrenih zahtjeva za privr. zaštitom po osnovu spajanja porodice

Slika broj 5. Odobrena privremena zaštita državljanima trećih zemalja po osnovu spajanja porodice sa licima iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom

Članovi Koordinacionog tijela su pratili statistiku koja se odnosi na zahtjeve za odobrenje privremene zaštite po osnovu spajanja porodice, bilo da se radi o zahtjevima koji se podnose direktno u područnim jedinicama i filijalama za upravne poslove, državljanstvo i strance, ili zahtjevima podnijetim posredstvom nevladine fondacije "Građanska alijansa" koja pruža besplatnu pravnu pomoć licima iz Ukrajine koja apliciraju za privremenu zaštitu u Crnoj Gori.

U cilju informisanja zainteresovane javnosti, Kabinet ministra unutrašnjih poslova, čija je predstavnicom članica Koordinacionog tijela, u kontinuitetu, na sedmičnom nivou, izdaje saopštenja za javnost sa statističkim podacima o ulascima i izlascima ukrajinskih državljanima u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore, kao i o broju podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite licima iz Ukrajine, odobrenih zahtjeva za dobijanje statusa stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, zahtjeva za produženje privremene zaštite licima iz Ukrajine i sa drugim značajnim podacima, dobijenim u komunikaciji sa nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi javnost u kontinuitetu bila obavještena o stanju u oblasti privremene zaštite lica iz Ukrajine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova kreiralo je na zvaničnoj web stranici, podstranicu koja sadrži informativni materijal za lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori i ista se redovno ažurira sa novim podacima.

Takođe, licima iz Ukrajine se prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje privremene zaštite, pružaju informacije šta sve podrazumijeva institut privremena zaštita, koja su prava koja su im zagarantovana zakonom, kao i koje su njihove zakonske obaveze, u skladu sa članom 101 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Pored informacija koja ova lica dobijaju na licu mjesta od službenika Direkcije za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji i službenika područnih jedinica i filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance, korisne informacije ova lica dobijaju i od Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori koja ima i svoje krizne štabove u Crnoj Gori, zatim od predstavništva UNHCR i IOM u Crnoj Gori, Crvenog krsta Crne Gore i NVF-nevladina fondacija „Građanska alijansa“.

Stranac pod privremenom zaštitom, u skladu sa članom 105 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, može da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Koordinaciono tijelo je konstatovalo da do sada nije bilo zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnešenih od strane lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

Kada su u pitanju aktivnosti Crvenog krsta Crne Gore koji ima svog predstavnika u Koordinacionom tijelu, kao člana, konstatuje se da je Crveni krst Crne Gore, u kontinuitetu, pružao podršku licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, od početka ukrajinske krize, pa samim tim i u posmatranom periodu, januar –april 2024. godine

Naime, Crveni krst Crne Gore je organizovao individualne i grupne radionice za unaprijeđenje mentalnog zdravlja i pružanje psiho-socijalne i psihološke podrške za odrasle i djecu. Broj održanih radionica u toku izvještajnog perioda je 55. Broj novih lica koja su obuhvaćena programom radionica je 56, dok je od početka ukrajinske krize broj lica - učesnika u pomenutim radionicama 3.224.

-Crveni Krst Crne Gore pružio je i asistencije prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom – transport do zdravstvenih ustanova, prevođenje prilikom ljekarskog pregleda, asistencija prilikom pregleda kod ljekara specijalista, redovnih pregleda hroničnih bolesnika, a pružena je i psiho-socijalna podrška za 187 lica.

- Pružena je podrška obrazovnom procesu, kroz časove jezika za djecu i odrasle i izradu domaćih zadataka kao i kroz kreativne radionice. Broj radionica u toku izvještajnog perioda je 87. Broj novih lica koja su obuhvaćena programom radionica na temu učenja crnogorskog jezika i drugih kreativnih aktivnosti je 96, ukupno od početka krize ovim programom je obuhvaćeno 2.152 lica.

- Organizovan je sertifikovani kurs crnogorskog jezika za 20-oro djece školskog uzrasta u aprilu 2024. godine.

- Održano je 97 radionica - promocija humanih vrijednosti, radionice za djecu, radionice zapošljavanja za odrasle i radionice o socijalnim u kulturalnim razlikama. Broj lica koja su obuhvaćena programom pomenutih radionica je 1.082.

- Call centar Crvenog krsta Crne Gore u kontinuitetu pruža neophodne informacije o pravima i obavezama licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori i to na tri jezika. Broj lica kojima su pružene informacije posredstvom Call centra je 346.

- Crveni krst Crne Gore je stvorio mogućnost da lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom budu informisana o programu za uspostavljanje prekinutih porodičnih veza, usljed rata u Ukrajini (RFL).

- Poboļjšana je integracija lica pod privremenom zaštitom u crnogorsko društvo kroz različite aktivnosti – izleti, edukacije, prisustvo kulturnim događajima, povezivanje sa lokalnom zajednicom (organizovana su 4 izleta u izvještajnom periodu).

- Nastavlja se jačanje kapaciteta Crvenog krsta Crne Gore kroz organizacija dvije obuke koje se tiču i lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori na temu:

“Zaštita rodne ravnopravnosti i inkluzije, kao i odgovorne komunikacije sa zajednicama” na kojoj je prisustvovalo 20 volontera iz više OOCK u Crnoj Gori;

-“Realistički prikaz povreda i oboljenja”, na kojoj je obučeno 37 volontera iz svih opština u Crnoj Gori.

Punu podršku u sprovođenju Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine pružaju i međunarodne organizacije UNHCR i IOM, u skladu sa svojim mandatom u Crnoj Gori koje takođe imaju svoje predstavnike u članstvu Koordinacionog tijela.

Izvještaj sačinila:

Sekretarka Koordinacionog tijela

Slavica Pejatović

Izvještaj odobrio:

GENERALNI DIREKTOR

Predsjednik Koordinacionog tijela

Radovan Popović

